

Dosarul nr.3ra-1198/21
2-20137362-01-3ra-09112021

Prima instanță: Judecătoria Hîncești, sediul Ialoveni (jud.: D. Corlăteanu)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: A. Minciuna, V. Clima, E. Palanciuc)

ÎNCHEIERE

20 aprilie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Tamara Chișca-Doneva
Iurie Bejenaru
Aliona Miron

examinând admisibilitatea recursului depus de Judecătoria Chișinău,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de Xxx Deliu împotriva Judecătoriei Chișinău cu privire la anularea ordinului, restabilirea în funcția deținută, încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 14 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul depus de Judecătoria Chișinău împotriva hotărârii din 2 februarie 2021 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni,

c o n s t a ț ă:

La 29 iulie 2020, Xxx Deliu, reprezentată de avocatul Vladimir Kovali, a depus cerere de chemare în judecată în procedura contenciosului administrativ, ulterior concretizată, împotriva Judecătoriei Chișinău cu privire la anularea ordinului, restabilirea în funcția deținută, încasarea salariului pentru absența forțată de la muncă, repararea prejudiciului moral și compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii reclamanta a indicat că, la 30 iunie 2020, prin ordinul nr.xxx cu privire la destituirea din funcție, a fost destituită din funcția de grefier din cadrul Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, începând cu 29 iunie 2020.

A precizat că, temei pentru emiterea ordinului contestat, Judecătoria Chișinău a reținut decizia Comisiei de disciplină din cadrul Judecătoriei Chișinău nr.13 din 27 iunie 2020, chiar dacă, în exemplarul ordinului prezentat de angajator, temeiul indicat este cererea ei.

Consideră că, ordinul cu privire la destituirea din funcție este pasibil anulării de către instanța de contencios administrativ, ca fiind emis contrar circumstanțelor de fapt și de drept, or, ordinul contestat nu conține temeiurile de fapt și de drept de aplicare a sancțiunii, nefiind indicată calea și procedura contestării, prin ce a fost admisă o derogare de la norma art.120 Codul muncii.

Mai menționează că, sancționarea disciplinară presupune respectarea unor reguli procedurale, care au scopul de a asigura, pe de o parte, eficiența combaterii unor acte și comportării dăunătoare procesului muncii, iar pe de altă parte, de a garanta stabilirea exactă

a faptelor și de a asigura dreptul la apărare al salariaților în cauză, evitându-se astfel sancțiuni injuste. Pentru a răspunde scopului și efectului educativ și preventiv, sancțiunea aplicată trebuie să fie dozată corect, pentru a fi o corelare justă cu sancțiunea aplicată.

Astfel, sancțiunea disciplinară nu poate avea loc în mod arbitrar și exclusiv, în funcție de responsabilitatea riguroasă și cumulativă a criteriilor indicate. Organul competent să aplice sancțiunea, trebuie să se preocupe de individualizarea sancțiunii, de dozarea ei, ținând seama de criteriile prevăzute de lege, deoarece, numai o corelare justă a sancțiunii cu gravitatea faptei este de natură să asigure realizarea rolului educativ și preventiv al răspunderii.

În opinia reclamantei, angajatorul nu a analizat corect sub toate aspectele cauzei, factorii și persoanele responsabile care au favorizat situația reală. Or, împrejurările în care fapta a fost săvârșită, gradul de vinovăție a salariatului, consecințele abaterii disciplinare, comportarea generală în serviciu a salariatului, precum și eventualele sancțiuni disciplinare aplicate anterior, au fost cercetate superficial.

La fel, afirmă reclamanta că, nu a cunoscut despre desfășurarea controlului și nu a cunoscut rezultatele controlului, nu i-au fost prezentate rezultatele controlului de serviciu, fiind privată de dreptul de a apăra drepturile sale în cadrul anchetei de serviciu, având în vedere faptul că, angajatorul nu a solicitat salariatei prezentarea explicațiilor. Or, în decizia Comisiei de disciplină din 27 iunie 2020, nu s-a evidențiat prezența sau lipsa nemotivată a ei, nu este indicată poziția expusă de ea în apărarea sa, precum și lipsește trimitere la nota informativă a judecătorului Natalia Patrașcu.

În decizia Comisiei de disciplină se invocă precum că, prin ordinul Președintelui Judecătoriei Chișinău nr.06 din 4 mai 2020, s-a dispus efectuarea controlului complex în Judecătoria Chișinău în vederea verificării grefei secretariatului, însă, dânsa nu a făcut cunoștință cu acest ordin, controlorii nu s-au prezentat în biroul de serviciu al ei și, controlul, dacă acesta a fost efectuat, nu s-a desfășurat în prezența ei.

Mai notează că, în perioada 03 iunie 2020 - 19 iunie 2020 s-a aflat în concediu de boală.

Încălările descrise au servit ca temei pentru angajator să stabilească precum că, se constată în acțiunile și inacțiunile grefierului Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, Xxx Deliu, comiterea abaterilor disciplinare statuate la art.57 lit.f), g) din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, și anume neglijența și tergiversarea, în mod repetat, a îndeplinirii sarcinilor și încălcarea prevederilor referitoare la obligațiile stabilite prin lege.

Având în vedere prevederile art.57 lit.f), g) din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, a subliniat că pentru a fi calificată drept abatere disciplinară, în conformitate cu temeiul legal indicat, urma să fie constatată anterior neglijența în serviciu din partea ei, pentru a fi constatate ca acțiuni de neglijență repetată, ceea ce nu este confirmat prin nicio probă existența manifestării neglijenței anterior.

În acest context consideră că, Comisia de disciplină și angajatorul au încălcat dispozițiile art.355 Codul muncii, deoarece fiind la prima abatere disciplinară, ce constă din încălcarea a două puncte cu conținut general, mai mult ca atât, însăși în prezentarea de serviciu este menționat, că după caz, poate fi sancționat, dar nu obligatoriu de sancționat.

Recalamanta mai accentuează că, judecătorul Natalia Patrașcu în nota din 26 iunie 2020, a constatat că, au fost înlăturate toate neajunsurile stabilite în nota informativă anterioară; în nota informativă XXX din 25 mai 2020, șeful-adjunct al secretariatului Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani a invocat că, au fost înlăturate și îndeplinite 63 de dosare indicate în prezentare au fost corectate încălcările, și anume, au fost plasate în PIGD data, ora ședințelor de judecată, rezultatele ședințelor de judecată, procesele-verbale au fost cusute la materialele dosarelor.

Mai remarcă că, controlul de serviciu a trecut cu vederea faptul că, avea în procedură 450 dosare la trei judecători, Victor Boico, Djeta Chistol și Natalia Patrașcu, reclamanta activând cu judecătorul Natalia Patrașcu din septembrie 2019 până la 29 iunie 2020, timp în care, administrația angajatorului a avut posibilitatea de a elibera reclamanta de la activitatea sa cu judecătorii Victor Boico și Djeta Chistol. Or, participarea reclamantei în ședințele de judecată la trei judecători, cu oformarea ulterioară a actelor de procedură, este o supraîncărcare a activității ultimei și o obligă să muncească în afara orelor de muncă.

La fel, angajatorul a omis să de-a o apreciere faptului că, greșierul are cod doar pentru dosarele aflate în gestiunea unui singur judecător și orice modificare în PIGD, poate fi făcută doar pe dosarele cu care activa la acel moment.

Mai menționează că, în rezultatul acțiunilor nechibzuite ale angajatorului, a suportat și suportă suferințe psihice, depresie moderată, anxietate, având frica să nu mai treacă prin aceeași experiență, coșmaruri periodice, atacuri de panică, frica permanentă de a rămâne fără lucru. Suferințele fizice suportate urmare a somatizării suferințelor psihice sunt: cardialgii periodic, amețeli, disfuncție neuro-vegetativă somatoformă însoțită de senzație de sufocare sub formă de acces periodic, greață, vertij, dureri oculare.

În contextul enunțat, și cu trimitere la prevederile art.355 Codul muncii, reclamanta solicită admiterea acțiunii, anularea ordinului nr. xxx din 30 iunie 2020 emis de Președintele Judecătoriei Chișinău, restabilirea în funcția deținută - greșier în cadrul Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, încasarea salariului pentru perioada privării ilegale de dreptul la muncă începând cu 29 iunie 2020 și până la 09 iulie 2020, repararea prejudiciului moral în sumă de 10 000 de lei, restituirea cheltuielilor de judecată în sumă de 3 000 de lei.

Prin hotărârea din 02 februarie 2021 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni, a fost admisă parțial acțiunea.

S-a anulat actul administrativ defavorabil, și anume, ordinul Președintelui Judecătoriei Chișinău nr.xxx din 30 iunie 2020 „Cu privire la destituirea din funcție”.

S-a obligat Judecătorii Chișinău să emită actul administrativ favorabil în temeiul căruia să dispună restabilirea Xxx Deliu, în funcția deținută până la încetarea raporturilor de serviciu.

S-a obligat Judecătorii Chișinău să achite în beneficiul Xxx Deliu salariul pentru perioada absenței forțate de la muncă, începând cu 29 iunie 2020 și până la 9 iulie 2020, precum și un salariu mediu cu titlu de prejudiciu moral.

S-a încasat de la Judecătorii Chișinău în beneficiul Xxx Deliu suma de 3 000 de lei, cu titlu de cheltuieli de judecată.

În rest, acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

La 11 februarie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Judecătorii Chișinău a depus apel nemotivat împotriva hotărârii primei instanțe, iar la 15 martie 2021, Judecătorii

Chișinău a depus motivarea apelului, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii din 02 februarie 2021 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii, ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 14 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul depus de Judecătoria Chișinău împotriva hotărârii din 02 februarie 2021 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni.

Instanța de apel a apreciat că, soluția primei instanțe este una legală și întemeiată.

Fiind investite cu judecarea cauzei, prima instanță și instanța de apel au stabilit că, urmare a examinării cauzei disciplinare și materialelor acumulate, Comisia de disciplină din cadrul Judecătoriei Chișinău a emis decizie prin care a constatat în acțiunile și inacțiunile greșierului Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, Xxx Deliu comiterea abaterilor disciplinare statuate la art.57 lit.f), g) din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, și anume, neglijența și tergiversarea, în mod repetat, a îndeplinirii sarcinilor și încălcarea prevederilor referitoare la obligații stabilite prin lege. S-a propus aplicarea față de funcționarul public Xxx Deliu a sancțiunii disciplinare prevăzută la art.58 lit.g) din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, sub formă de destituire din funcția publică, luând în considerație împrejurările comiterii faptei, conduita funcționarului public, gravitatea și consecințele abaterilor disciplinare constatate.

La 29 iunie 2020, Comisia de disciplină din cadrul Judecătoriei Chișinău a înaintat în adresa Președintelui Judecătoriei Chișinău demers prin care a propus aplicarea față de funcționarul public Xxx Deliu a sancțiunii disciplinare prevăzută la art.58 lit.g) din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, sub formă de destituire din funcția publică.

Prin ordinul președintelui Judecătoriei Chișinău nr.xxx din 30 iunie 2020 „Cu privire la destituirea din funcție”, în conformitate cu prevederile art.58 lit.g), 64 alin.(1) lit.b) din Legea nr.158 din 4 iulie 2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, art.16¹ din Legea nr.514 din 6 iulie 1995 privind organizarea judecătorească, Hotărârea Guvernului nr.332 din 5 iunie 2020 cu privire la modul de recuperare a zilelor declarate libere de către Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, decizia Comisiei de disciplină din cadrul Judecătoriei Chișinău nr.13 din 27 iunie 2020, s-a ordonat destituirea Xxx Deliu din funcția de greșier din cadrul Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, începând cu 29 iunie 2020. S-a pus în sarcina Direcției financiar-economică din cadrul Judecătoriei Chișinău să efectueze plățile corespunzătoare, inclusiv să-i achite concediul de odihnă anual nefolosit pentru perioada efectiv lucrată 7 aprilie 2018 - 7 aprilie 2019 - 02 zile calendaristice și concediul de odihnă anual nefolosit pentru perioada efectiv lucrată 7 aprilie 2019 - 29 iunie 2020 - 43 zile calendaristice și să efectueze reținerile plăților salariale achitate pentru 160 de ore nerecuperate.

Instanțele ierarhic inferioare au constatat că, la materialele cauzei există două copii ale ordinului președintelui Judecătoriei Chișinău nr.xxx din 30 iunie 2020 „Cu privire la destituirea din funcție”, însă, în cele două copii sunt indicate temeuri diferite pentru emiterea ordinului, și anume, în copia ordinului prezentat de Xxx Deliu se indică ca temei decizia Comisiei de disciplină din cadrul Judecătoriei Chișinău nr.13 din 27 iunie 2020, iar în copia ordinului prezentat de angajator, se indică drept temei cererea Xxx Deliu.

Cu referire la prevederile art.56, 57, 58, 59, 61, 64 alin.(1) lit.b) din Legea nr.158 din 04 iulie 2008, art.81 alin.(3) din Codul muncii, instanța de apel a notat că, răspunderea disciplinară poate fi angajată numai dacă sunt întrunite toate elementele constitutive ale abaterii, or, absența oricăreia dintre ele face ca abaterea și, pe cale de consecință, răspunderea să nu poată exista.

Sunt totuși cazuri în care, deși fapta pare să întrunească trăsăturile abaterii disciplinare, anumite împrejurări specifice existente în momentul săvârșirii ei duc la concluzia că, în realitate, conduita autorului nu are caracter ilicit, antisocial, că acesta nu este vinovat și că se impune exonerarea de răspundere.

Instanța de apel a reținut că, atât în Raportul privind ancheta de serviciu, în decizia Comisiei de disciplină cât și în prezentările care au fost adresate Președintelui Judecătoriei Chișinău, se invocă precum că, în acțiunile și inacțiunile Xxx Deliu s-a constatat prezența abaterilor disciplinare, și anume, neglijența și tergiversarea, în mod repetat, a îndeplinirii sarcinilor și încălcarea prevederilor referitoare la obligațiile stabilite prin art.57 lit.f) și g) al Legii cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.

În acest context, notează că, sub aspectul prevederilor art.57 lit.f) al Legii cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public se evidențiază de fapt, 2 abateri disciplinare distincte: 1) neglijența, în mod repetat, a îndeplinirii sarcinilor de serviciu și 2) tergiversarea, în mod repetat, a îndeplinirii acestora. Analizând latura obiectivă a neglijenței a îndeplinirii sarcinilor de serviciu - reprezintă executarea superficială a sarcinilor care i-au fost încredințate funcționarului public.

Neglijența vizează un element de conținut, adică modul cum trebuie realizate sarcinile, și anume: atent, riguros, cu respectarea literei și a spiritului legii.

Pentru a putea fi calificată ca abatere disciplinară, neglijența în mod repetat, nu trebuie să se manifeste o singură dată, ci cel puțin de două ori și care să stabilească că, anterior a fost constatată abaterea disciplinară, cu emiterea unui ordin în acest sens și aplicarea sancțiunii corespunzătoare, pentru că doar așa se va putea spune că, este repetată.

Completul instanței de apel a reținut că, prin decizia Comisiei disciplinare, Xxx Deliu a fost sancționată disciplinar pentru faptul că, ar fi admis neglijența și tergiversarea, în mod repetat, a îndeplinirii sarcinilor și încălcarea prevederilor referitoare la obligații stabilite prin lege.

Instanța de apel a apreciat că, instanța de fond just a concluzionat că, angajatorul în mod eronat a sancționat intimata în baza art.57 lit.f) din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, nefiind întrunită condiția ca, Xxx Deliu să fi admis neglijența și tergiversarea, în mod repetat, a îndeplinirii sarcinilor și încălcarea prevederilor referitoare la obligațiile stabilite prin lege. Or, la materialele cauzei nu au fost administrate probe care ar confirma că, anterior, Xxx Deliu ar fi admis încălcarea, neglijența și tergiversarea îndeplinirii sarcinilor și încălcarea prevederilor referitoare la obligații stabilite prin lege.

Anterior, în privința Xxx Deliu a fost înaintată Comisiei disciplinare din cadrul Judecătoriei Chișinău o prezentare, însă, angajatorul nu a constatat în acțiunile reclamantei/intimatei o abatere disciplinară și nici nu a aplicat acesteia o sancțiune disciplinară.

În această ordine de idei, s-a dedus că, abaterea disciplinară prevăzută de art.57 lit.f) din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public și imputată Xxx Deliu, este nejustificată, așa cum, la caz, nu este întrunită condiția legală de aplicare a sancțiunii disciplinare, și anume, admiterea în mod repetat a neglijenței și/sau tergiversarea îndeplinirii atribuțiilor de serviciu.

Prin urmare, circumstanțele invocate în decizia Comisiei de disciplină nu pot fi luate în calcul ca neglijență și/sau tergiversare, în mod repetat, a îndeplinirii sarcinilor, situație ce denotă ilegalitatea ordinului de aplicare a sancțiunii disciplinare în partea ce se referă la imputarea comiterii de către reclamantă/intimată a abaterii disciplinare prevăzute de art.57 lit.f) din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.

De altfel, angajatorul nu a prezentat nicio probă care să confirme că, Xxx Deliu ar fi comis abaterea disciplinară prevăzută de art.57 lit.g) din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.

La acest capitol, instanța de apel a precizat că, instanța de fond just a evidențiat că, prima observație necesară pentru înțelegerea justă a abaterii statuate, în special a acțiunilor sau inacțiunilor care ar putea fi aici incluse, trebuie raportată la realitatea că, funcționarul public reprezintă, *de plano*, „fața văzută și palpabilă a statului”, astfel că, el are obligații legate atât de activitatea sa profesională, cât și obligații cu caracter extraprofesional, care privesc viața sa privată. Unui funcționar nu-i este îngăduit orice în afara serviciului.

Pornind de la acest deziderat, se deduce că, toate acțiunile sau inacțiunile care, prin natura lor, sunt în măsură să afecteze prestigiul autorității publice în care funcționarul public activează, indiferent dacă acestea sunt admise în timpul sau în afara programului de muncă, pot fi considerate fapte care formează obiectul abaterii disciplinare specificate la art.57 lit.g).

Cu titlu de exemplu a abaterii disciplinare prevăzute la art.57 lit.g) din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului publice, se vor enumera câteva situații care, în eventualitate ar putea constitui abateri disciplinare, printre care: bruscarea, utilizarea de injurii, ofensarea sau alte gesturi similare utilizate în raport cu cetățenii; exprimarea în public (în presă, pe bloguri) a unor aprecieri neconforme cu realitatea despre activitatea autorității în care activează; împărtășirea în public a nemulțumirilor și frustrărilor despre activitatea colegilor din instituție; oferirea informațiilor care nu fac parte din categoria celor de interes public; criticarea proiectelor elaborate și promovate de entitatea în care activează; criticarea în mass-media a unui proiect de politică publică, de act cu caracter normativ sau individual, în deplinătatea sa ori a unor pasaje, elaborate de către entitatea în care activează; darea de aprecieri neautorizate în legătură cu litigiile aflate în curs de soluționare și în care autoritatea publică are calitatea de parte; dezvăluirea de informații la care are acces în exercitarea funcției publice, aceasta fiind de natură să aducă avantaje necuvenite ori, viceversa, să prejudicieze imaginea sau drepturile autorității, unor funcționari publici, ale persoanelor fizice sau juridice; acordarea asistenței unei persoane fizice/juridice în formularea unei cereri de chemare în judecată împotriva statului și a autorității publice în care își desfășoară activitatea etc.

Reieșind din concluziile expuse supra, instanța de apel a reținut că, în actele care au stat la constatarea abaterii disciplinare prin prisma art.57 lit.g) din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, inclusiv și în decizia Comisiei de disciplină,

nu s-au stabilit anumite acțiuni/inacțiuni care s-ar raporta la această literă. Or, Comisia de disciplină în conținutul deciziei sale, s-a referit doar sub aspectul art.57 lit.f) din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, deși a invocat și abaterea disciplinară prin prisma art.57 lit.j), s-a referit de fapt la art.57 lit.g).

În acest context, completul judiciar al instanței de apel a evidențiat că, în conținutul demersului Președintelui Comisiei de disciplină și Secretarul Comisiei de disciplină, adresat Președintelui Judecătoria Chișinău la 29 iunie 2020, s-a indicat că, prin prezentarea vicepreședintelui Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani cu privire la acțiunile necorespunzătoare ale grefierului Xxx Deliu, urmare a cercetării faptelor sesizate, Comisia de disciplină a constatat că, rezultă semnele abaterilor disciplinare prevăzute la art.57 lit.f) și j) din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public (neglijența și/sau tergiversarea, în mod repetat, a îndeplinirii sarcinilor și încălcarea prevederilor referitoare la obligații și restricții stabilite prin lege), pe când, în conținutul deciziei Comisiei de disciplină se indică semnele abaterilor disciplinare prevăzute la art.57 lit.f) și g) din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.

Cu toate acestea, în ordinul de destituire a Xxx Deliu și în decizia Comisiei de disciplină, nu a fost motivată în nici un fel, comiterea de către intimată a abaterii disciplinare prevăzute de art.57 lit.j) din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public.

Instanțele ierarhic inferioare au mai reținut ca fiind încălcare admisă de angajator în procesul de efectuare a anchetei de serviciu în privința Xxx Deliu, faptul că, angajatorul nu a motivat ordinul de aplicare a sancțiunii disciplinare, în special, a omis să-și argumenteze soluția de aplicare a sancțiunii disciplinare sub formă de destituire, nu a raportat faptele presupus a fi abateri disciplinare la normele legale care au servit drept temei de constatare a abaterii disciplinare.

În acest context, colegiul instanței ierarhic inferioare au punctat că, motivarea ordinului de aplicare a sancțiunii disciplinare nu se rezumă la enumerarea circumstanțelor de fapt și indicarea unor norme de drept, angajatorul având obligația de a raporta circumstanțele de fapt, la normele de drept invocate, obligații care nu au fost respectate de către Judecătoria Chișinău.

În această ordine de idei, instanța de apel a apreciat ca fiind justă concluzia instanței de fond că, în actul administrativ contestat nu se motivează, în ce mod fapta descrisă reprezintă o abatere disciplinară, și în ce măsură acțiunile imputate reclamantei urmează a fi încadrate în dispozițiile legale enumerate, iar descrierea faptelor și enumerarea normelor de drept nu poate fi apreciată ca o motivare corespunzătoare a sancțiunii aplicate, care să corespundă principiului transparenței și comprehensibilității.

Instanțele ierarhic inferioare au mai reținut că, angajatorul nu și-a motivat soluția de aplicare a celei mai grave sancțiuni disciplinare – destituirea din funcția publică, or, în ordinul contestat, nu este indicat nici un argument în susținerea acestei soluții dispuse de angajator, iar în condițiile în care, anterior, Xxx Deliu nu a fost atrasă la răspundere disciplinară, angajatorul avea obligația de a-și motiva sancțiunea disciplinară aplicată salariatului, pentru a fi respectat principiul legalității și certitudinii juridice.

Totodată, instanța de apel a apreciat, ca fiind neîntemeiate, argumentele apelantei care a susținut că, instanța de contencios administrativ nu deține competența de a se expune

asupra oportunității actului administrativ contestat, or, potrivit jurisprudenței Curții Constituționale, în procesul de verificare a legalității ordinului de aplicare a sancțiunii disciplinare, instanța de judecată deține inclusiv și competența de a se expune asupra legalității sancțiunii disciplinare. Astfel, în litigiul din speță, instanța de fond nu a pus în discuție oportunitatea actului administrativ contestat, dar a verificat sub aspectul legalității ordinul de aplicare a sancțiunii disciplinare.

La 19 iulie 2021, prin intermediul poștei electronice și la 23 iulie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Judecătoria Chișinău a depus recurs împotriva deciziei din 14 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii, ca fiind neîntemeiată.

La 13 octombrie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Judecătoria Chișinău a depus recursul motivat împotriva deciziei din 14 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii, ca fiind neîntemeiată.

În susținerea recursului Judecătoria Chișinău a invocat dezacordul cu decizia recurată, deoarece instanța de apel nu a analizat multilateral actele normative și legislația în vigoare ce reglementează astfel de litigii, dând o apreciere eronată normelor de drept material și procedural.

A menționat că, la materialele cauzei au fost prezentate probe incontestabile cu privire la acțiunile necorespunzătoare ale grefierului Xxx Deliu, din care rezultă semnele abaterilor disciplinare invocate în decizia Comisiei de disciplină din 27 iunie 2020.

La fel, a evidențiat că, în argumentarea soluției emise, Comisia de disciplină a ținut cont de următoarele înscrisuri (prezentate în instanța de fond): extrasul din raportul pe marginea controlului complex al Grefei Secretariatului Judecătoriei Chișinău, efectuat în baza ordinului președintelui Judecătoriei Chișinău nr. 6 din 4 mai 2020, nota informativă nr. 5.14-5523 din 4 iunie 2020, depusă de judecătorul Natalia Patrașcu, nota nr. XXX din 25 mai 2020 pe marginea controlului complex al Grefei Secretariatului Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, semnată de șeful-adjunct al Secretariatului Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani, Valentina Gherțescu.

A mai notat că, în același timp, Comisia a reținut că, anterior, la 17 ianuarie 2020 în privința Xxx Deliu a fost desfășurată o anchetă de serviciu, care a vizat aceleași încălcări precum sunt expuse și în prezentarea menționată. În rezultatul acelei anchete de serviciu, procesul disciplinar a fost clasat, însă, urmează a ține cont de faptul că încălcările nu au fost imediat remediate, fiind intentată o a doua anchetă de serviciu.

În acest sens, a subliniat că, anume prin neaplicarea sancțiunii disciplinare pentru încălcările anterioare, care au fost supuse cercetării în luna ianuarie 2020, Comisia de disciplină a acordat posibilitatea funcționarului public să se conformeze cerințelor legale în exercitarea atribuțiilor de serviciu, mizând pe faptul că, ancheta de serviciu desfășurată în privința ultimei o va stimula în vederea îndeplinirii conștiincioase a obligațiilor funcționare și pe viitor nu vor fi comise astfel de încălcări, ceea ce nu a urmat, fiind admisă neglijența și tergiversarea repetată a îndeplinirii sarcinilor de către Xxx Deliu.

Cu referire la prevederile art.59 alin.(1) și art.64 alin.(1) lit.b) din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, a remarcat că la emiterea actului

administrativ contestat, prin care s-a dispus încetarea raporturilor de serviciu ale Xxx Deliu au fost respectate condițiile de fond și de formă prevăzute de lege pentru tragerea funcționarului public la răspundere disciplinară, fiind respectată procedura, competența, precum și prevederile legislației în vigoare.

La fel, a obiectat că, prima instanță și instanța de apel s-au expus doar asupra oportunității actului administrativ, ceea ce excede atribuțiile judiciare.

În conformitate cu art.244 alin.(1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Conform art. 245 alin.(1) și (2) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia contestată la 14 iulie 2021, în ședință publică.

Actele cauzei atestă că, la 15 iulie 2021 dispozitivul deciziei instanței de apel a fost notificat Judecătoriei Chișinău, prin intermediul poștei electronice, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexat la materialele dosarului.

Totodată, materialele cauzei atestă că, la 5 octombrie 2021, Judecătoria Chișinău i-a fost notificată, prin intermediul oficiului poștal, decizia integrală din 14 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău, fapt ce rezultă din avizul poștal de recepție nr.DS8005433047AS (f. d. 248 vol. I).

La 13 octombrie 2021, Judecătoria Chișinău a prezentat motivarea recursului împotriva deciziei din 14 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău (f.d.3-6 vol.II).

În condițiile enunțate, recursul depus de Judecătoria Chișinău împotriva deciziei din 14 iulie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost depus în termenul prevăzut la art.245 alin.(1) și (2) din Codul administrativ.

La 09 noiembrie 2021, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Xxx Deliu și avocatului Vladimir Kovali copia recursului depus de Judecătoria Chișinău, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței (f.d.8, vol.II).

La 15 noiembrie 2021, a parvenit referința depusă de avocatul Vladimir Kovali, în interesele Xxx Deliu, prin care solicită declararea recursului depus de Judecătoria Chișinău, ca fiind inadmisibil.

În susținerea referinței a indicat că, recursul formulat de către Judecătoria Chișinău este nemotivat, neîntemeiat și pasibil de a fi respins.

La acest capitol, a evidențiat că, recurentul a reiterat unele circumstanțe care au fost supuse examinării în ordine de apel, or, nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de ilegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor.

La 25 februarie 2022, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa Judecătoriei Chișinău referința depusă de avocatul Vladimir Kovali, în interesele Xxx Deliu, pentru informare.

Examinând temeiurile invocate în recurs în raport cu materialele cauzei, și argumentele invocate în referință, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios

administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art.246 alin.(1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, iar în acord cu alin.(2) din art.246 din Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f).

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art.245 alin.(2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ.

Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct.38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct.230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo

împotriva Italiei, pct.85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct.45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p.141,§39).

La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6§1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, §31, Seria A, nr.212-A).

În circumstanțele menționate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Judecătoria Chișinău.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Judecătoria Chișinău, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Tamara Chișca-Doneva

judecătorii

Iurie Bejenaru

Aliona Miron